

Biopásy – pomozte naší krajině

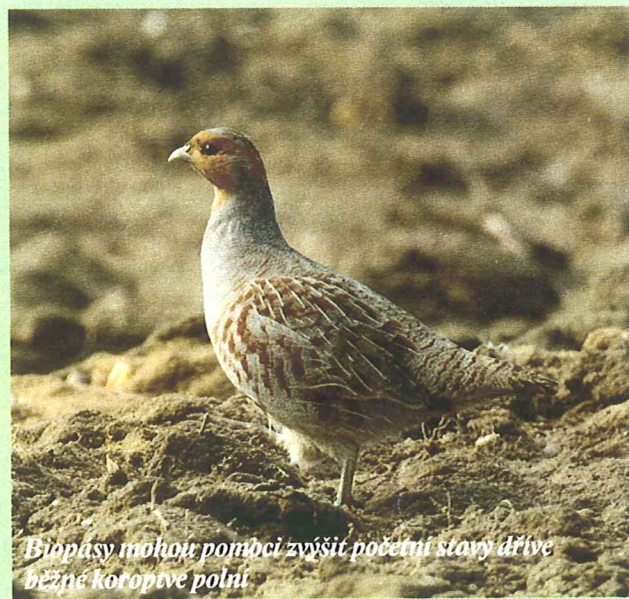
Biopás je pruhové potravní políčko o šíři 6–12 m umístěné na okraji půdních bloků nebo uvnitř bloků na orné půdě. Směs osiva pro biopásy se skládá z pohanky, prosa, kapusty, obilniny a lupiny bílé

Zemědělská krajina je domovem pro mnoho živočišných i rostlinných druhů. Její podoba se však od druhé poloviny 20. století významně změnila. Rozorávání mezi a cest, snížení druhové pestrosti zemědělských plodin, likvidace rozptýlené zeleně, vysoké dávky chemických látek a hnojiv a stále efektivnější zemědělské stroje způsobily, že dříve běžné druhy rostlin a živočichů nejsou schopny v současné zemědělské krajině přežít. Kromě snížené nabídky vhodných potravních a krytových stanovišť dochází také k jejich přímé likvidaci zemědělskou činností. Důsledkem je trvalý pokles biologické diverzity zemědělské krajiny v posledních desetiletích. Proto Evropská unie klade mimořádný důraz na podporu takových způsobů hospodaření, které pomáhají zachovat její přírodní bohatství. Jednou z možností, jak podpořit přírodu zemědělské krajiny, je realizace agroenvironmentálního programu **Biopásy**, který je financován z Programu rozvoje venkova.

Význam biopásu

Biopásy plní v krajině celou řadu důležitých funkcí. Největší přínos mají zejména pro živočichy žijící v zemědělské krajině, ale nezanedbatelná je i jejich půdoochranná a krajino tvorná funkce:

- zvyšují potravní nabídku pro volně žijící živočichy (až do zimních měsíců), neboť zejména v období po sklizni trpí nedostatkem vhodné potravy
- jsou vhodné jako kryt pro veškerou faunu
- slouží jako osychací plocha pro mláďata koroptví a ostatních živočichů
- poskytují prostor k vývoji hmyzu, který je na jaře nezbytnou potravní složkou pro polní ptactvo
- jsou zdrojem pylové snůšky pro včely
- zajišťují protierozní funkci zejména na svažitých půdách
- vytváří propojovací pás mezi rozptýlenou zelení v krajině
- přispívají k pestrosti a rozmanitosti krajiny

Biopásy mohou pomoci zvýšit početní stavy dříve běžné koroptve polní

Nejvhodnější je provádět výsev biopásu až po 1. 5.

Kde umístit biopás?

Biopás je žádoucí zachovat během celého pětiletého závazku na stejném místě bez ošetření chemickými přípravky (insekticidy). Umožní se tím přežít larev i dospělých jedinců hmyzu, důležitých jako potravní zdroj koroptve polní i ostatního polního ptactva, do dalšího roku. Naprosto nevhodné je založit biopás podél frekventované silnice, kde bude docházet častěji ke střetům živočichů s vozidly. Tím se význam biopásu jako potravního zdroje snižuje.

Kde je nejvhodnější biopás umístit?

- 1) na okraji půdních bloků
 - a) podél mezi
 - b) podél polních cest,
 - c) podél vodotečí
 - d) podél větrolamů
 - e) podél stromořadí, lesů či remízků
- 2) uvnitř půdních bloků ve směru orby

Agroenvironmentální program Biopásy

Co jsou agroenvironmentální programy?

Agroenvironmentální programy jsou dotační tituly, které v Evropské unii stimulují zemědělce k ochraně přírody a udržování zachovalé krajiny. Jejich základem je soubor konkrétních opatření, z nichž si zemědělci mohou vybírat a pak dobrovolně se státem uzavřít smlouvu. Tato smlouva má podobu žádosti na regionálních pobočkách ZA-PÚ a obsahuje závazek zemědělského subjektu k hospodaření přírodě šetrnějšími metodami nebo doplnění svého hospodaření o aktivity, které nepatří mezi obvyklé činnosti a které umožní zvýšení druhové pestrosti na zemědělské půdě. Jedním z agroenvironmentálních programů je i titul Biopásy, jehož cílem je zvýšení potravních možností a tím podpora rozvoje především ptačích společenstev, ale i ostatních živočišných druhů vázaných na polní stanoviště a ekosystémy navazující na polní ekosystémy.

Kdo může čerpat dotace?

Příjemcem podpory je fyzická nebo právnická osoba, která provozuje zemědělskou činnost vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost, obhospodařuje evidovanou zemědělskou půdu nebo půdu vedenou v registru půdních bloků LPIS jako jiná kultura a splňuje kritéria a podmínky pro poskytování dotací uvedené v zákoně č. 252/1997 o zemědělství, v platném znění. Příjemce podpory musí dodržovat „Zásady správné zemědělské praxe“, které jsou součástí nařízení vlády č. 79/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky provádění agroenvironmentálních opatření.

Jaké jsou požadavky na hospodaření v titulu Biopásy a co tento titul nabízí?

1. Žadatel je povinen umístit biopásy o šíři 6 až 12 metrů při okrajích půdních bloků nebo uvnitř půdních bloků ve směru orby. Biopás nesmí přímo přiléhat k hranici půdního bloku, která bezprostředně přiléhá k dálnici, silnici I. a II. třídy dle zákona o pozemních komunikacích. Vzdálenost mezi jednotlivými biopásy uvnitř půdních bloků, popřípadě jejich dílů, musí být nejméně 50 metrů.
2. Žadatel je povinen osít biopásy směsí uznaného osiva, které odpovídá požadavkům zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, a splňuje níže uvedenou podmínku složení. Výsev směsi je nutné provést nejpozději do 31. května kalendářního roku, přičemž výsev provede nejdéle do 18 měsíců ode dne vydání osvědčení prokazujícího kvalitu osiva.
3. Žadatel je povinen ponechat biopásy bez zásahu zemědělskou mechanizací a bez ošetření chemickými přípravky na ochranu rostlin do 31. března následujícího kalendářního roku a poté porost biopásů zapravit do půdy.
4. V případě změny polohy biopásu v závislosti na osevním postupu, žadatel musí předložit na příslušnou zemědělskou agenturu – pozemkový úřad společně s žádostí o poskytnutí dotace, nejpozději však do 15. května kalendářního roku, nový zákres biopásů pro příslušný kalendářní rok.
5. Žadatel musí zajistit, aby vytvořené biopásy nebyly využívány k přejezdům zemědělské techniky, ani jako souvratě.
6. Směs osiva se musí skládat nejméně z 30 kg pohanky, 15 kg prosa, 0,4 kg kapusty, 65 kg jarních obilovin a 2 kg lupiny bílé na 1 ha biopásu.

Na vyrovnání ztrát plynoucích z podmínek agroenvironmentálního programu, k jejichž dodržování se hospodařící subjekt smluvně zaváže na dobu pěti let, byla navržena každoroční platba ve výši 401 Euro/ha pásu. Platba bude vyplácena v Kč podle aktuálního kurzu pro daný rok.

Kontakty:

Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, tel. ústředna 22181 1111, e-mail: info@mze.cz, www.mze.cz

Ministerstvo životního prostředí, Vršovická 65, 110 00 Praha 10, tel. ústředna 26712 1111, e-mail: info@env.cz, www.env.cz

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Nuselská 39, 140 00 Praha 4, tel. ústředna 241 082 219, e-mail: aopkcr@nature.cz, www.nature.cz

Česká společnost ornitologická, Na Bělidle 34, 150 00 Praha 5 - Smíchov, tel. 274 866 700, e-mail: cso@birdlife.cz, www.cso.cz

Českomoravská myslivecká jednota, Jungmannova 25, 115 25 Praha, tel.: 224 948 456, e-mail: cmmj@cmmj.cz

kontaktní osoba František Havlát, mobil: 775 982 931, tel./fax: 566 521 014, e-mail: info@agro-havlat.cz

Podrobnější informace naleznete v brožůře *Biopásy – agroenvironmentální dotační titul* vydané MŽP v roce 2007.

